

# SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld. za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 0 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Frana Kolmana hiši, „Gledališka stolba“.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

## Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo uljudno vabimo na novo naročbo, stare gospode naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času ponové, da pošiljanje ne preneha.

### „SLOVENSKI NAROD“

velja za Ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

|                         |               |
|-------------------------|---------------|
| Za vse leto . . . . .   | 13 gld. — kr. |
| „ pol leta . . . . .    | 6 „ 50 „      |
| „ četrt leta . . . . .  | 3 „ 30 „      |
| „ jeden mesec . . . . . | 1 „ 10 „      |

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

|                         |               |
|-------------------------|---------------|
| Za vse leto . . . . .   | 15 gld. — kr. |
| „ pol leta . . . . .    | 8 „ — „       |
| „ četrt leta . . . . .  | 4 „ — „       |
| „ jeden mesec . . . . . | 1 „ 40 „      |

Upravnništvo „Slov. Naroda“.

## Iz državnega zbora.

Na Dunaji, 19. marca.

Vi praznujete sv. Jožefa v veseli družbi, mi pa moramo po deset ur na dan poslušati govore v zboru, pa, ako Bog dá, pridemo danes do konca vseh teh neplodnih debat. Poprej pa smo še imeli priliko spoznavati v osebi pemsko-nemškega poslanca dr. Knotza prototip kričaća, pred katerim se mora skriti celó Schönerer. Če so ordinarne psovke na nasprotnike, surovo zabavljanje na sodnike, laži in obrekovanje orožje nemške poštenosti in nemškega poguma, katera ta mož vedno v ustih ima, potem nas Bog obvaruj pred tako kulturo, ki izreja in v zbor pošilja take drvarsko-robate suroveže. Knotzu je le za škandal in provokacijo. V svojej besnosti je res včasih podoben človeku, ki je utekel iz kake blaznice, kajti človek z zdravim umom ne more tako divjati in kričati, kakor da bi parlament bil z dimom zakajena spelunka, v kateri se sme razbijati in razsajati. Obžalovati pa je, da se dadó razburjati še drugi poslanci ter potem prestopajo meje dostojnosti. Ko je Knotz se priduševal, da Nemci nečajo biti heloti Slovanov (že iz te terditve lahko vsak

spozna nenormalno duševno stanje Knotzovo), kakor so Rusini heloti Poljakov, ujezil se je poljski poslanec dr. Julian Čerkavski, ki je rodom Rusin, pa se drži Poljakov, ter hiti od svojega sedeža na desni preko dvorane tik do Knotza in mu kliče v obraz: „Pustite Rusine v miru, jaz sem tudi Rusin!“ In zdaj se je začel velik škandal. Poslanec Pacher skoči proti Čerkavskemu in ga skuša po stopnicah doli poriniti, drugi mu s pestjo žugajo in bati se je res bilo, da se začne kak pretep. K sreči prihiti Dumba, ki je zbornični reditelj, prime Čerkavskega, ki je bled od jeze še vedno Knotzu žugal, pod pazduho ter ga odvede od leve strani. Levičarji začno Knotzu ploskati in tudi na galeriji se sliši tu in tam ploskanje. Predsednik zveni in skuša pregovoriti, pa njegov glas ne prodre v občnem kričanju. Konečno zapusti svoj sedež v dokaz, da je seja pretrgana. Ko potem šum nekoliko utihne, prične zopet sejo, poprej pa ukaže izprazniti galerijo, kar se zgodi. Čerkavskega kliče k redu zaradi njegovega nespodobnega obnašanja, Knotzu pa dovoljuje naprej govoriti, to je, nadaljevati svoje surovosti. Konečno Knotz ves upehan s potnim čelom in žarečim obrazom konča svoje zabavlje. Še le zdaj predsednik Smolka tudi Knotzu izreče grajo zaradi neparlamentarnih izrazov. Po občnem mnenji pa bi to že mej govorom moral storiti in ako bi se mož ne obnašal spodobneje, moral bi mu vzeti besedo.

V večerni seji je minister Pražak mirno in stvarno zavrnil Knotza in branil čast sodništva proti njegovim neumeteljenim napadom. Zlasti je dokazal, da je Knotz se zlagal, ko je trdil, da se je slabo ravnalo s tistimi tremi, ki so bili lani nekaj tednov zaradi hudodelstva izdaje v preiskovalnem zaporu v Warnsdorfu.

Pri debati o poljedelskem ministerstvu je govoril tudi dr. Vošnjak in povedal svoje misli o zboljšani agrarnih razmer. Pri tej priliki navajal je znane pritožbe proti štajerski kmetijski družbi, kar je napotilo dr. Rechbauerja k nekemu popravku, s katerim pa, kakor mu je dr. Vošnjak takoj dokazal, ničesar ni popravil.

Danes bo končana debata o državnem proračunu in s tem glavni del naloge državnega zbora dovršen. Potem pridejo na vrsto še nekateri predlogi, mej temi tudi železnica Ljubljana-Kamnik.

## Politični razgled.

### Notranje dežele.

V Ljubljani 20. marca.

Pri občnem zboru Bernske „Matice šolske“ obžaloval je predsednik tega društva dr. Kusý v svojem govoru, s katerim je otvoril zborovanje, da se dotične instance tako malo ozirajo na nujne prošnje, da naj se v Brnu hitro ustanove potrebne česke šole. Ta stvar se vse prepočasi vrši, tožil je. Omenjal je, če se ima le kdo na Moravskem pritoževati, da se nanj premalo ozira, ima gotovo k temu največ uzroka česko prebivalstvo, zlasti kar se tiče šol. Dr. Hess je pa predlagal, da naj se protikolarično izjavi obžalovanje, da se dotični uradi tako malo ozirajo na prošnje tega društva. To se je tudi zgodilo. — Kako je s českimi šolami na Moravskem, kažejo sledeči uradni podatki. Na Moravskem živi 628.900 Nemcev in 1.507.500 Slovanov. Meščanskih šol je 41 nemških in le 13 slovanskih. Na nemških ljudskih šolah pride na jednega učitelja 65, na českih pa 85 otrok, tedaj ima povprek vsak razred na českih šolah več otrok, kakor jih je zakonito določenih. Na dalje je na Moravskem le 34 nemških, pa 288 českih šol, na katerih pride na jednega učitelja nad 120 otrok. Da pri taci razmerah skušajo Čehi število svojih šol pomnožiti, je naravno. In zaradi tega je poslednje dni v nemškem liberalnem časopisju navstal velik hrup, da se pod sedanjo vlado hitreje množe česke šole nego nemške. V resnici se pa le skušajo popraviti malo prejšnje krivice, pa še v tem oziru se dosti ne stori.

Odsek ogerske gospodske zbornice končal je posvetovanje o zborničnej reformi in dovršil dotično poročilo. Sedaj se kmalu začne posvetovanje v zbornici samej. Po premembah v odseku zadobila je zbornica še bolj aristokratsko lice, kakor je imela do sedaj. Z veliko radovednostjo se pričakuje dotične obravnave v zbornici samej, ko pride še mnogo aristokratov, katerih še nikdar ni bilo videti v zbornici.

### Vnanje države.

Po poročilih iz Petrograda vlada v ruskih vladnih krogih velika miroljubnost. Nihče ne želi vojne z Anglijo. Poročila iz Teherana pa vedo povedati o velikih ruskih vojnih pripravah v osrednji Aziji. 16000 ruskih vojakov je baje na poti proti Mervu. Železnica Kiselarvat-Askabad se jako hitro dodeluje, da bode mogla prevažati vojake in vojne potrebščine. — Minister notranjih zadev grof Tolstoj odšel je na odpust v Livadijo. Vrhovno vodstvo ministerstva si je pa baje obdržal sam. Vesti,

## LISTEK.

### Pariz v Ameriki.

(Francoski spisal René Lefebvre. Poslovenil \* \* \* Stat nominis umbra.)

#### Deveto poglavje.

Kjer tudi resnica sliši svoje.

(Dalje.)

Gospodine, odgovoril sem mu v rokah vrtivši tobačnico, da bi svoje besede bolj podprl, gospodine, vsaka resnica ni dobra, da se pove. Je takih resnic, ki bi človeško družbo zmešale in razdrle.

Da, dragi doktor; resnica je uporna (puntarska).

No vender, vzkliknil sem, vi to priznavate.

Brez dvombe. Pomislite le na reformacijo. Za katero ceno je osvobodila vest?

Da, ravno to, rekel sem s palico na tla udarši; da ravno to je!

In evangelij, odvrnil je Humbug. Kako velikansk prevrat! Starodavniška naobraženost uničena, Jupiter s prestola pahnen in rimski cesarji zasramovani in potolčeni. Kolika sreča, ko bi mogli

precej začetkom zadušiti to resnico, ki je stari svet uničila in novi svet porodila! No, dragi Hippokrat, kaj vi nič ne porečete? In francoska revolucija?

Gospodine, vzkliknil sem, ne dotikajva se teh stvari. Upor stanov z velik

da bode odstopil, ko poteče odpust, se še vedno ponavljajo, pa neso verjetne. Iz Petrograda se poroča, da hoče Tolstoj priporočiti carju, ako se razmere mej državo in katoliškimi škofi ne zboljšajo, da se v Petrogradu osnuje od Rima popolnem nezavisen katoliški patrijarhat. Ta vest se nam ne zdi verjetna, in ko bi se uresničila, vzbudila bi le nevoljo mej katoliki na Ruskem, ker bi nasprotovala popolnem katoliškej veri. Najbrž so se jo pa izmislili slovanstvu sovražni židi, kateri bi radi s tem povečali nasprotje mej Rusi in Poljaki.

**Francoska** zbornica povišala je carino na krave in voli, ki se uvažajo, z 8 na 12, na teleta z 1 1/2 na 4, na ovce z 2 na 3, na koze, jagneta in prašičke s 1/2 na 1, prašiče s 3 na 6 frankov. Carino na sveže meso je na 7 in osoljenega na 8 1/2 franka postavila.

**Danski** državni zbor vsprejel je s 76 proti 16 glasom adresu na kralja, da naj odpusti ministerstvo Estrupovo. Ali bode pa kralj ustregel želji zbora, je jako dvomljivo. To je gotovo, da zbor ne bode dovolil sedanjemu ministerstvu budgeta, ako še ostane. Vladati bode moralo protiustavno, kar je pa že vajeno.

Poslednji dogodki v Albaniji in Makedoniji so nekoliko preplašili **turške** državnike. Začeli so spoznavati, kaka nevarnost preti turški državi, ako iz malih izgredov pride do velike ustaje. S silo se pa ne da ustaviti razširjenje ustanka, zategadelj poskusili so z lepo. Da se malo poleže nevolja v Makedoniji, zaukazal je generalni guverner Solunski Haki paša izpustiti več v Dibri in Seresu zaprtih bolgarskih veljakov, učiteljev in duhovnikov, katere so bili zapri vsled denunciacij od strani Grkov. Pa tudi z Albanci se skušajo Turki z lepa pobotati in obe-tajo njim razna zboljšanja. Poročila iz Carigrada že javljajo, da se bode kmalu tem potom doseglo popolno pomirjenje. Govori se celo, da posebna albanska deputacija pride v Carigrad, da izreče sultanu zvestobo in udanost. Tem turškim poročilom seveda tudi ni dosti verjeti, treba je počakati, kako se stvari razvijo. Nekaj dobrega bode pa vsekakor imel ta ustanek. Če drugrega ne, Evropa je vsaj bila opozorjena, da na Balkanu še daleč ni vse v redu, in da Turčija še ni izvela, kar je v Berlinu obetala. Zastopniki vevlastij bodo se že kolikor toliko prizadevali prisiliti Turčijo, da uvede v Albaniji in Makedoniji kake reforme, že zato, da zopet orjentalno vprašanje ne moti miru.

Zastopniki vevlastij podpisali so konvencijo za rešenje **egiptovskega** finančnega vprašanja. Za posojilo, katero si bode najel Egipt, bodo jamčile vse vevlasti, Turčija bode pa v to dala privoljenje. Da se reši vprašanje o neutraliteti Sueškega prekopa, snide se posebna konferenca v Parizu. Prvej seji te konference bode predsedoval francoski ministerski predsednik Ferry sam.

Nekemu angleškemu listu se poroča iz Tien-Tsina, da so se vendar začela pogajanja za mir mej **Francijo** in **Kitajem**. Večkrat se je že govorilo, da Kitajci žele posredovanja kake tretje države. Sedaj se pa javlja, da se morda Kitaj in Francija pogodita, da se bode ta spor rešil na posebnej konferenci vevlastij. Ta vest se nam sicer ne zdi prav verojetna, mogoča je pa tudi. Naravno je, da že obe vlasti želita miru. Skoro vsi oni mandarini, ki so se najbolj navduševali za vojno, so že bili tepeni od Francozov. Poslednji so pa v bojih s Kitajci zgubili že primeroma jako mnogo ljudi. Četudi ni dvomiti, da Francozi naposled zmagajo, vendar bi njih zgube utegnile biti še velike. Kitajcem se ne pride tako lahko do živega. Če se pobije nekaj tisoč kitajskih vojakov, se ti hitro nadomesté z drugimi, ker ljudi v tej najbolj obljubljeni državi ne zmanjka. Najboljše sredstvo proti Kitajcem je, kolikor je moč zabraniti uvoz živeža v mesta in sestradati prebivalstvo. -- Japanci neki zahtevajo, da kitajski vojaki ostavijo Korejo. Prebivalstvo

japansko je jako razburjeno in zahteva vojno s Kitajem. Časniki japonski priporočajo zvezo s Francozi. Ako je to res, skušali bodo Kitajci hitro pomiriti se s Francozi, kateri bi dobili v Japanu kaj dobrega zaveznika.

Predsednik **srednjeameriške** republike, Costarika, general Fernandez umrl je nagle smrti. Costarika se je najbolj ustavljala nameram guatemalskega predsednika Barrios, združiti vse srednjeameriške države v jedno republiko. S tem, da je Fernandez umrl, odpravljena je že jedna zavira Barriosovim nakanam. Vprašanje je, je li Fernandez umrl naravne smrti.

## Dopisi.

**S Štajerskega** 16. sušča. [Izv. dop.] Poročali ste nedavno, da je gospod deželne sodnije svetovalec Stuhec v Celji umirovljen in ste pristavili, da sta prezidenta Heinricher in Waser predlagala, naj se vlezaslužnemu, telesno onemoglemu sodniku od milosti cesarja izprosi odlikovanje z naslovom višje deželne sodnije svetovalca, da pa pravosodni minister ni priporočal nasvetov sodniških predsednikov na Najvišjem mestu. Nekako čudno je to. Ko je šlo za imenovanje gospoda Stuhca za istinitega svetovalca pri nadsodišču, ga ministerstvo pri Nj. veličastvu ni priporočalo, ker so nasveti sodniških instanc nasprotovali. Sedaj so bila poročila sodišč ugodna, in tudi samega naslova ministerstvo ni doseglo. -- No, gospod Stuhec naj si šteje v odliko zavest, da je vselej in povsod svoje mesto častno zasedal, in da splošno prepričanje inteligencije na Spodnjem Štajerskem pravi, da je bil najboljši svetovalec Celjskemu sodnemu dvoru, kateri nema vsaj sedaj nikogar, ki bi ga mogel nadomestovati. Tako brez nepotrebnih ovinkov in tako s krepko mirno roko, ko gospod Stuhec, ne zna nobeden v Celji uradovati. To sodbo čujemo tudi pri Celjskih filistrih, ki jako obžalujejo, da je gospod svetnik Stuhec zbolel. Čudna pri tem je seveda nekoliko ta prikazen, da je Celjski mestni zbor našel razloge, neko posebno priznalno pismo poslati predstojniku okrožnosodnih pomočnih uradov Schuh-u\*), ko je bil slednji penzioniran; za svetovalca Stuhca pa, ki je svoj čas, ko so mestno hranilnico snovali, tudi vrlo sodeloval v mestnem zboru, pa Neckermannovci oficijelne priznambe neso imeli. Privatno seveda so klanjajo svetovalcu Stuhcu, Schuh pa jim je samo „Schreiberhauptmann“, kakor je že rekel Nestroy?

Glede novih zemljiških knjig pri nas se je že precej pisalo in skoro unisono, da so — za nič! V tem se kaže tudi, kako slabo je sodniško osobje v civilnih stvareh izurjeno. V Celji gledajo samo na izkaze, — da se le akt kot rešen izkaže, naj bo rešitev, kakoršna hoče. In ni preveč rečeno, da se je prezident Heinricher pri napravi novih zemljiških knjig pokazal posebno svetlo moža, ki svojemu mestu ni kos. Po postavi naj bi on neposredno vodil napravo zemljiških knjig, pa se osobno nikoli ni za to brigal. Mladi sodniki delajo, on pa podpisuje in ali se prvotno občevanje in raziskavanje s strankami, — to pa je najvažnije — pravilno godi, tega nikdo ne nadzoruje. Žalibog

\*) Mož se je imenoval in se še imenuje direktor, če tudi mu ta naslov ni bil nikoli podeljen.

res je, da so nove zemljiške knjige — nobena reč ni brez izjeme — v obče pri nas slabše, ko stare. — Sploh se na civilnosodno uradovanje premalo gleda, samo izkazi in izkazi pa izkazi se terjajo; — o poslovanji v kazenskih rečeh pa molčimo. Tu imamo „prosto pretehtovanje dokazov“ — Dixi!

**Iz Ribniške okolice** 19. marca [Izvirni dopis.] Naglost ni dobra, je star pregovor, pa ne brez pomena in pouka. Semtertje bi se marsikatera škoda odvrnila, ko bi vedno služil kot vodilo. Nekateri se ga je spomnil, ko je šel tu glas od ust do ust: les iz graščinskega gozda Ribniškega je nenadoma prodan za 170.000 gld. Res lepa svota 170.000 gld.! — toda samo na prvi pogled. Imenovani gozd meri 2470 oral — malo več kot navaden zelnik. — Če prav je prodan samo les, ki meri 14“ in više po debelosti, vendar trdé v gozd-nih zadevah izvedeni možje, da je ta svota za polovico premajhna. Po njih mislih se nahaja na vsakem oralu gotovo po 30 lepih hój in smrek, vsaka v vrednosti 5 gld., ne oziraje se na bukovino, ki je gotovo na oralu tudi po 15 gld. vredna. Da pa to mnenje izvedencev ni pretirano, naj nam služi v dokaz samo ime velespoštovane rodbine Rudežev, kajti pod njihovim nadzorstvom ni neusmiljena in pokončljiva sekira tako mogočno gospodarila po gozdu, kakor je sicer navada po nekaterih večjih posestvih. — Ko bi se bil sedanji g. prodajalec posvetoval poprej z izvedenci (ti gotovo bi ne bili delali za svoj žep, in za „trinkgeld“ bi si tudi ne bili izgovarjali tisočakov), prejel bi bil še jedenkrat toliko za prodani les pod veliko boljšimi pogoji. Zdaj bo pa tujec spravljaj dobiček v svoj žep, ter z zadovoljnostjo rekel: ta je pa dobra, ta! — Še nekaj! Pričakovali smo, da naši fantje ne bodo več hodili v oddaljeno Kočevsko mesto na vojaški nabor, ampak v Velike Lašice in Ribnico, kakor je bilo vlansko leto skleneno v deželnem zboru — toda, kakor okoliščine kažejo, varali smo se v svojih nadah. Kaj je temu vzrok?

## Pravila

„društva slovenskih pisateljev“.

§. 1. Društvo slovenskih pisateljev ima namen, pospeševati slovensko literarno delavnost in podpirati slovenske pisatelje z denarno pomočjo.

Sedež društva je Ljubljana.

§. 2. Društvo dela raznim načinom:

- a) napravlja javne shode s predavanjem in razgovarjanjem o vsakojakih literarnih predmetih;
  - b) podpira nadepolne pisatelje;
  - c) podpira nepremožne pisatelje in njihove rodbine;
  - d) slavi umrle pisatelje s spomeniki ali z izdavanjem njihovih životopisov, podob in spisov.
- §. 3. Društvo si pridobiva sredstva:
- a) po letnih doneskih svojih udov;
  - b) po nabiranju daril;
  - c) po prihodkih od društvu na korist napravljanih koncertov, gledališnih iger, razstav, izdanih spisov in podob itd.
  - d) po nabiranju vsakovrstnih literarnih pomočkov.

§. 4. Društvo prevzame tudi v svojo skrb vse denarne zbirke, napravljene od uredniš

skih listov ali posameznikov, ako spadajo pod katerikoli namen, ki si ga je postavilo društvo.

§. 5. Udje društva so:

- a) ustanovniki,
- b) pravi udje,
- c) podporniki in
- d) častni udje.

§. 6. Ustanovnik društva je vsak prijatelj slovenskega slovstva, kateri plača v korist društva 50 gld. jedenkrat za vselej ali v petih letnih obdobjih.

§. 7. Pravi ud more biti samo slovenski pisatelj, kateri je pisal ali piše za tisk v slovenščini, naj stanuje kjerkoli. Pravi ud pa postane, ako se zaveže plačati za letni donesek 3 gld.

§. 8. Podpornik društva je, kdor plača letni donesek 6 gld. v društveno blagajnico.

§. 9. Glavni zbor sme osebe, katere imajo za pospeševanje slovenskega pisateljstva posebne za sluge, imenovati za častne ude.

§. 10. Pravice udov so:

- a) da smejo glasovati v občnem zboru,
- b) da smejo izvoljeni biti v odbor,
- c) da smejo nasvete staviti odboru, da jih predloži občnemu zboru,
- d) da brezplačno dobivajo po društvu izdane spise.

§. 11. Občni zbor ima te-le pravice:

1. Voli vsako leto predsednika, njegovega namestnika, tajnika in denarničarja in pet drugih odbornikov. Izmej vseh deveterih udov odbora jih mora vsaj pet v Ljubljani stanovati, vsaj šest pa biti izmej pravih udov;

2. odločuje po odborovem nasvetu o porabi denarjev za društvene namene;

3. vsprejema in izključuje društvenike;

4. sme spremeniti društvena pravila in

5. skleniti razpust društva.

§. 12. Občni zbor se mora vsako leto vsaj jedenkrat sklicati. Čas in kraj naznanja odbor po slovenskih časopisih najmenj dva tedna poprej.

Zbor veljavno sklepa, če je 15 udov navzočnih; reševati sme pa le take nasvete, kateri so bili v povabilu razglašeni ali od udov najmanj 8 dni poprej odboru podani. Odbor sme tudi sklicati izredni občni zbor, sklicati ga pa mora na zahtevanje 15 udov.

Skupščine občnega zbora so javne.

§. 13. Društvene zadeve opravlja odbor brezplačno.

§. 14. Odbor ima skrbeti za izvrševanje društvenih namenov. Pri sejah mora biti vsaj 5 odbornikov navzočnih.

§. 15. Predsednik vodi društvo in ga zastopa proti vnajnosti. On sklicuje odbore seje in odločuje pri enakem številu glasov. Kakor je on zadržan, ga nadomestuje njegov namestnik. Tajnik oskrbuje pisarje v društvenih zadevah, denarničar pa društveno blagajnico.

§. 16. Podpore pisateljem se dovoljujejo vselej samo začasno, a se morejo po preteklem roku ponavljati.

Nedopolnim in delavnim pisateljem se navadno podeljujejo štipendije, da se v literarnem in umetelnem oziru izobrazijo. Nasvete za take podpore predlagajo udje, kateri koli.

O prošnjah za podporo pisateljev sklepa odbor.

§. 17. Ud društva neha biti, kdor prostovoljno izstopi ali je po občnem zboru izključen. Sme se pa izključiti vsak društvenik, kateri je zaradi hudo delstva ali prestopka iz dobičkarije ali proti pravici kaznovan, ali kateri se brani izpolnovati društvena pravila, če je bil brez uspeha po odboru že opominjan.

§. 18. Ako bi se društvo po sklepu občnega zbora razšlo, določi zbor, kaj se ima z društvenim premoženjem zgoditi. Ako pa bi društvo nehalo, da ne bi več mogoče bilo zbora sklicati, imajo udje pravico pismeno po večini glasov določiti, komu naj pripade društveno premoženje.

§. 19. Prepire mej društveniki vsled društvenih razmer, rešuje brez priziva izbrano sodništvo, v katero voli vsaka stranka jednega sodnika, odbor pa imenuje predsednika.

§. 20. Spremembo teh pravil, kakor tudi razpust društva sme sklepati občni zbor samo z večino dveh tretjin glasov.

## Domače stvari.

— (Najvišje potrdilo) dobil je v 9. dan t. m. zakon deželnega zbora kranjskega zastran pogozdovanja Krasa v kronovini kranjski.

— (Cesarjevič Rudolf in Štefanija) pripeljala sta se včeraj pri najlepšem vremenu v Krf. Danes popoldne dospeta v Kotor, jutri zjutraj pa je odhod v Cetinje.

— (Izredno volilo.) Nedavno umrši gosp. Viktor Smole postavil je v svoji lastnoročno pisani oporoki deželni muzej Rudolfinum glavnim dedičem vsega svojega premoženja, ki znaša nad 120.000 gld. Pokojnika neomežena sestra gospica Balbina Smole ima do smrti užitek tega premoženja. Ta oporoka važna je tudi zaradi tega, ker dobi muzej tudi rajnega Smoleta dragoceno starinsko zbirko. Pokojnik postavil si je s to oporoko najlepši spomenik, ki bode vsej deželi na korist.

— (Novomeškemu „narodnemu domu“) darovala je banka „Slavija“ 100 goldinarjev.

— (Slovstveni zabavni večer) je jutri zvečer ob 8. uri. Gg. člani naj se blagovoljno udeležijo polnoštevilo.

— (Prvo popularno-znanstveno predavanje) „Narodni šoli“ na korist bilo je včeraj dopoldne ob 11. uri. Gosp. dr. vitez Bleiweis-Trsteniški čital je jako obširno razpravo o raznih boleznih uma, katero je mnogobrojno in odlično občinstvo, mej katerim je bil dež. predsednik baron Winkler, dež. glavar grof Thurn, župan Grasselli, pohvalno vsprejelo. Gmotni uspeh predavanj bode dovoljen, kajti do včeraj opoldne stržilo se je za „Narodno šolo“ že nad 130 gold.

— (Gosp. dr. J. Kulavica) c. kr. dvorni kaplan in ravnatelj Avguštinca na Dunaji, častni korar Ljubljanskega stolnega kapitela, bil je včeraj dopoldne ob 11. uri po knezoškofu dru. Misiji slovesno umeščen kot novoimenovani kanonik ad baculum. Popoldne bil je pri g. knezoškofu na čast kanoniku g. dru. Kulavicu obed, h kateremu so bili povabljeni korarji in nekateri duhovniki.

— (Gosp. Lav. Gregorcu,) novoimenovanemu vikarju pri Novicerkvi poklonila sta predsednik kat. tiskovnega društva kanonik dr. Križanič in blagajnik dr. J. Mlakar za 10letno požrtvovalno uredovanje „Slov. Gospodarja“ v imenu odbora in društva zlat prstan z briljantom.

— (Iz Gradca) se nam 18. dan t. m. piše: Danes je bil na tukajšnjem vseučilišču Miroslav Ploj, sin znanega domoljuba dra. Jakoba Ploja v Ptui, doktorjem juris promoviran.

— (Slovensko gledališče.) Včeraj predstavljala se je: Zmešnjava na zmešnjavo. Burka v 5. dejanjih. Spisal A. Kotzebue, preložil Jos. Cimperman. Burka ta ima malo prave vrednosti, kakor vse igre sploh, kar jih je spisal preplodoviti Kotzebue, pač pa mnogo smešnih prizorov in zavozljanj, tako da je za smeh dobro skrbjeno. Igralo se je dobro, gladko, skupni utis bil je ugoden. Pred vsemi omeniti nam je g. Gorazda, ki je zaspanega graščaka Borovskega jako vrlo predstavljal in to kakor glede izborne maske, tako tudi glede igre. Gospodičini Vrtnikova (Borovska) in Zvonarjeva (Drágana) rešili sta svoji ulogi prav dobro. Gospica Nigrinova (Gvozdenka) nastopila je včeraj prvi krat v večji ulogi. To se je deloma pri njenej igri poznalo, a vsakdo se je tudi uveril, da bode g. Giz. Nigrinova vredna naslednica svojih izredno nadarjenih sester. G. Danilo (Dobrič) ugajal nam je vseskozi, isto tako tudi g. Petrič (major B.). Gospod Slavko (Selicour) bil nam je v obče po volji, a opazili smo parkrat, da svoje uloge ni predobro znal. Gledališče ni bilo dobro obiskano. Tema krivo bilo je nekoliko lepo vreme, nekaj pa tudi to, da je bilo v zadnjih 24 urah preveč točk na narodnem programu. V sredo zvečer „Sokolov jour fixe“, včeraj dopoldne predavanje v Čitalnici, zvečer pa slovensko gledališče. To je preveč v tako kratkem času, zabava je zabavi na potu. V interesu stvari same naj bi se v bodoče na to oziralo.

— (Sokolov jour fixe) preteklo sredo bil je neki precej živahen, a zapoznil se je za dobri dve uri. Glavna stvar pri takih večerih je točnost, za katero naj torej skrbe odborniki in reditelji.

— (Radeckega kip) v „Zvezdi“ okrasili so včeraj po noči z lovorjevimi venci in cveticami stari vojaki, ki so nekaj pod Radeckim na Laškem služili. Letos preteklo je 25 let, odkar se je ta spomenik postavil. Popoldne mej 3. in 4. uro svirala je vojaška godba pred spomenikom. Občinstva bilo je par tisoč prisotnega.

— (Avstrijski agrarni zbor.) V 23. dan t. m. snide se tretji avstrijski agrarni zbor na Dunaji. Posvetoval se bode o avstrijskem kmetijstvu

in vzame si za podlago svojih razgovorov vprašanja, ki so z večine tista, ki jih je vlani reševala vaša kmetijska enketa v Ljubljani. Na agrarnem shodu Dunajskem bode kmetijstvo vseh vaših kronovin zastopano po poslancih kmetijskih družb, deželnih poljedelskih svetov in odličnih gospodarskih društev. Kmetijsko družbo kranjsko bode zastopal državni poslanec gosp. dr. Poklukar, goriško državni poslanec g. Fran grof Coronini in grof Kinsky, štajersko baron Berg, dr. Keilsberg, Müller, Schmirger, baron Washington. Štajersko društvo za deželno konjerejo odpošlje barona Hackelberga. Kmetijska družba v Celovci ne bode zastopana.

— (V veži pustila) je nečloveška mati 5 let starega otroka v neki hiši na sv. Petra cesti. Otrok je nezakonski in ime mu je, kakor dete pravi, Miha Jentl. Nečloveška mati je ubežala.

— (Zgubila) je uboga delavka 20 gld., katere bi bila imela nekam nesti. Reva bode pol leta morala služiti za to vsoto, ako ni pošten človek našel denarja.

— (Ljudske knjižice) izšla sta zapored 5. in 6. snopič ter donesla nam po g. Lavoslavu Kordeži zbrane „Kratkočasne povesti“ in „Pobožne pripovedke in povesti“. Zapisal I. S. Gombarov vsega vkupe

